

NOVA DOBA

Licijška knjižnica

Ljubljana

Stane celote 1 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak min. višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in zehvale 1 K 50 v. — Posamezna številka stane 1 K.

Izhaja

vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53. Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65.

Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Anton Jeršinovič:

Rudarska šola in Dijaški dom.

V zadnji številki »Nove Dobe« razpravlja g. rudarski svetnik B. Baebler o bodoči uporabi poslopja »Dijaškega doma« v Celju, v katerem je začasno nastanjena rudarska šola. S hvalevredno objektivnostjo pride do zaključka, da iz narodno-gospodarskih in kulturnih razlogov ne smemo dopustiti, da se rudarska šola premesti iz Celja v kak drugi kraj; na drugi strani pa priznava ustanovitev »Dijaškega doma« v našem prijaznem mestecu kot nujno potrebo.

Temu stališču se popolnoma pridružujem. Rudarska šola si je v Celju z velikimi težkočami priborila svojo eksistenčno pravico in dosega tukaj v polni meri svoj smoter; čim se izpopolni glede učiteljskega osebja, dovrši potrebne adaptacije, uredi zbirke in knjižnice, postane prvovrstni zavod te stroke v državi. Ako se sedaj, ko je v najlepšem razvoju, premesti kam drugam n. pr. v Sarajevo, kjer bi jo gotovo sprejeli z odprtimi rokami, je njen nadaljnji razmah vsaj za nekaj let podvezan, in pomisleke imam, ali bi tam kaj mogla enako ali pa bolje uspevati. — O potrebi »Dijaškega doma« sem razpravljal pred nedavnim časom v nekem članku »Nove Dobe«; vsi smo si edini v tem, da ga moramo ustanoviti, ako hočemo moralno, intelektualno in vzgojno povzdigniti naše dijaštvo.

Vprašanje je torej, kako obdržati rudarsko šolo v Celju in hkratu ustanoviti in nastaniti »Dijaški dom«.

Zdi se mi, da je s tem vprašanjem v tesni zvezi še drugo važno vprašanje, ki ga je treba v doglednem času rešiti; to je vprašanje invalidskega doma. Državna uprava je kupila šemalno vojašnico v svrhu, da se adaptira za bodoči invalidski dom v Celju. Ustanovitev invalidskih domov je dandanes, ko še vsi občutimo vojne posledice, najbolj pa naši invalidi, nujna potreba. Vendar pa moramo upoštevati, da invalidsko vprašanje po desetih letih n. pr. ne bo več tako pereče kakor je danes. Delazmožni invalidi se bodo po nekaterih letih pričeli obrti ali rokodelstva, odšli bodo v službe k mojstrom ali si ustanovili lastna podjetja, njih število se bo od leta do leta krčilo, naraščaja ne bo. Skrbeti bo treba s časom le še za delazmožne, nisem dovolj poučen, koliko bo teh nesrečnežev še preostalo čez nekaj let, menim pa, da bi se dalo zanje preskrbeti primerne prostore kje drugod (hiralnice, kakor so v Ljubljani itd.). Ker torej invalidski domi niso trajna institucija, temveč je upati, da se bo njih organizacija v dogledni dobi let, če ne ukinila, pa vsaj dokaj spremenila, dočim sta rud. šola in Dijaški dom 2 zavoda, katerih obstoj je že po njunem bistvu vedno isti, neizpremenljiv in trajen, si usojam na tem mestu sprožiti in vsem odgovornim činiteljem dati v pretres sledečo misel: Rudarska šola naj ostane v poslopju, kjer je nastanjena, kjer je mnogo adaptirala in kjer se je v teku dveh let uredila tako, kakor se njenemu namenu in razvoju najbolj prilaga. »Dijaški dom« naj se nastani v šemalni vojašnici, ki bi bila zanj zlasti z ozirom na razsežno dvorišče najprimernejša. Stroški za preureditev poslopja bi bili sicer veliki, vendar pa vzpričo zemljišč, katerih lastnik je »Dijaški dom« in ki bi se dala ugodno prodati ne nezmagljivi. Vprašanje invalidskega doma pa bi trebalo rešiti sporazumno z ministrstvom oz. poverjeništvom za socialno skrb.

Da ne bo napačnega umevanja, pripomnim, da predstojeca vrstice ne vsebujejo nikakega predloga temveč so namenjene samo v pomislek vsem onim, ki

se za napredek mesta Celja zanimajo, predvsem pa ministrstvu za šume in rud., prosvetnim šolskim oblastim, ministrstvu oz. poverjeništvu za socialno skrb in mestni občini.

Rogaška Slatina.

Že dolgo smo pričakovali napad klerikalnega časopisja na novo deželno vladno. Vedeli smo, da pride na dan članek »demokratska korupcija«, pa da bodo ljudje krog »Slovenca« tako blazni, da pridejo na dan s svojim napadom ravno v zadevi Rogaške Slatine, ne, toliko neumnosti bi jim pač nihče ne pripisoval. — Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce, so nekoč rekli. Klerikalci so pač tukaj nevede ali nehote nasledili, najbrž jim je 8. aprila mrknila pamet s solncem vred. Ne odgovarjali bi, ni vreden »Slovenec«, ne klerikalci, pa slovenska javnost nam je faktor, ki ga moramo upoštevati in mu pojasniti upravičenost izraza »demokratska korupcija«, sodi pa naj sama in obsodi.

Poglejmo si torej članek »Slovenca« z dne 9. tm. Deželna vlada je razpisala mesto ravnatelja v Rogaški Slatini. To je torej glavni greh! Z javnim razpisom, legalnim potom hoče zasedeti deželna vlada mesto ravnatelja v Rogaški Slatini. Ali je legalni pot korupcija? Ali naj vpraša vlada gospodo krog »Slovenca«, če sme mesto razpisati, da pride na Slatino zmožen ravnatelj? Ali je to korupcija? Vprašamo slovensko javnost, ali ni bila korupcija, ko je dr. Brejčeva vlada zasedla mesto ravnatelja v Rog. Slatini brez razpisa? Ali se je dr. Brejč ni sramoval sam, ko je 10. junija 1920 trčil, da mu o imenovanju Dolence ni ničesar znanega, Dolenc pa je že bil imenovan štiri tedne prej? Trdimo lahko in moramo kot odgovor, da je bila v zadevi Rog. Slatine ravno klerikalna vlada korumpirana, ne pa sedanja. Privoščili ste si dr. Pirkmaierja, ptujskega okrajnega glavarja. Ne bomo ga mi Slatinčani branili, brani se lahko sam. Rečemo samo, če bi imeli klerikalci pristaša-okrajnega glavarja, kakor je dr. Pirkmaier, bi mu sam Korošec snažil čevlje. Vemo dobro, da dr. Pirkmaier ni pristaš nobene stranke, kadar posluje kot uradnik, vemo pa tudi, da teži klerikalcem v želodcu, ker s svojim delom utruje temelje naše države, katero bi klerikalci radi razbili, samo, da jo vržejo v roke Habsburžanom in pridejo zopet do veljave v senci Karlovih bajonetov. Res ne vemo, koliko je delal dr. Pirkmaier, da se razmere v Slatini uredijo, če pa je po »Slovenčevem« zatrdilu res kaj storil, bodi mu v čast in hvalo. — »Slovenec« trdi, da je razpis ravnateljskega mesta zahtevala peščica demokratov. Pridite gospodje krog »Slovenca« na Slatino vprašati, kdo želi in zahteva razpis mesta in novega ravnatelja, pa se bode udarili po nosu da vam bo tekla kri.

Figovci ste se spravili nad bivšega ravnatelja Herga, katerega ste morali in materialno ubili in rigate sedaj nad njega, kakor osli nad mrtvega leva. Mislite, da če je Herg v Novem Sadu, da ne bode zvedel za vašo lopovščino in vam pošteno vrnil vašega — dr. Mulle-jevega idiota? Lahko napadate Herga, ker mislite, da ne zve. Očitajte mu, da ni znal napraviti reda v Rog. Slatini, kakšen red pa je napravil Dolenc? Ali ni ravno Dolenc delal reda s tem, da je smatral zdraviliške goste za gojence prisilne delavnice? Klerikalci smatrate ravno to menda za red, če se gospodično Stankovič, osemnajstletno dekle iz odlične srbske rodbine, vrže iz stanovanja in ji reče naj spi na prostem v solnčni kopeli, in se uda ravnateljstvo še le intervenciji generala Šturma ali če izženete gospo Riboli, katere mož je veletržec na Reki in čegar

ladje vozijo pod našo zastavo. Morda smatra Dolenc za red, če nahruli gospo Krzmanovič iz Beograda v javnem lokalu, ali na sramoten način zniža dr. Fonye-u, zdravniku iz Topolja, takso od 300 kron na 150 K. Hergu očitajte, da se govori v njegovi rodbini nemški. Primite se za nos in se spomnite, da je ravno Dolencova hčerka klicala na okrajni cesti »Papa, nicht schiessen«. Očitajte Hergu, da je bil prijatelj dr. Simonitschu. To je laž; Simonitscha je klerikalna vlada nastavila kot kopališkega zdravnika v Rogaški Slatini in lansko leto ni bil na njegovi srebrni poroki Herg, pač pa vodja tukajšnjih klerikalcev. Hergu očitajte, da bi bil hlapec demokratov; pa če ni klonil kolena pred Brejčevu vladu, ga tudi pred slatinskimi demokrati ni. Tudi nadpoštar Fabijani ne da klerikalcem zaspati. Ta gospod ni ošaben, pa če je kot uradnik na svojem mestu, gotovo ne ve, čemu bi se klanjal pred Dolencem. Ja, in ta politična ekspozitura. Veš ti slovenska javnost, kaj je rekel ravnatelj Dolenc? Zvedel je, da pride na Slatino ekspozitura, kot ravnatelj zdravilišča bi jo moral iz prometnih in gospodarskih ozirov veselo pozdraviti, a v svoji ponižnosti je godrnjal: »Če pride politični komisar na Slatino, kdo sem pa potem jaz?« Ja, in stanovanja za uradnike ekspoziture. »Slovenec« nas hoče farbat, ne ve pa, da si je Dolenc za svojo rodbino — dve osebi — izbral sedem sob, pisarno pa premestil v sedem sob Zagrebskega doma, kjer so doslej stanovali tujci. To je res skrb za zdravilišče. Sicer pa za sedaj dosti. Če pa »Slovenec« ne bo miroval, povemo mu vnaprej, da je bil to samo odgovor. Mirujte vsi, vlada naj dela po svojem prepričanju. Če pa napadete znova, dobite nov odgovor, prešli pa bomo mi v napad. Spomnite se samo na oglikove kopeli, dijetetične kuhinje, toplo vodo itd in previdno molčite. Sicer naš odgovor ne bo koristil zdravilišču, izčistil pa bo zrak, kar je tudi mnogo vredno.

Svrk.

Politične vesti.

Klub komunističnih poslancev si je izvolil novo predsedstvo. Dozdajni predsednik Markovič, ki je pri debati o Obznani doživel neuspeh, ni več izvoljen. — Novi predsednik je Trifun Kacirovič. Nekateri listi so mnenja, da pomenja to spremembo kurza v politiki komunistične stranke.

Visoko češko odlikovanje je dobil naš min. predsednik Pašič v obliki češko-slovaškega križca prvega razreda, v priznanje velikih zahig pri rešitvi Karlove afere.

Dogodki v južni Istri — komunistično delo. Iz Trsta poročajo: Zadnja poročila kažejo dogodke v južni Istri v novi luči. Ne gre za odpor zavednega hrvatskega ljudstva proti Italijanom radi narodnostnega preganjanja, marveč za komunistično akcijo, ki se je razvila v Karpanu in potem raztegnila na Krnco. Fasišti v Šiljo v Istri narodnostni boj in vsakemu dogodku našej narodnostni motiv, samo da bi opravičevali svoje divjanje proti jugoslovenskemu ljudstvu. Tisti visokošolec Cilligo ni nikak »vrl hrvatski dečko«, marveč komunist kateremu je bil na srcu le odpor komunističnega značaja. Oče tega Čiliga je bil Frankovec. Nahaja se sedaj v Mostaru v Hercegovini. Sin se ni čutil Jugoslovana in je to tudi odkrito priznaval. Kot visokošolec se je navzel boljševiskega duha in postal strasten komunističen agitator, ne pa jugoslovenski, kakor ga slikajo italijanski listi. Narodnjakom na Proštni je delal nepilike. Da se je ljudstvo udalo njegovi agitaciji, za to treba upoštevati revščino teh ljudi in analfabetstvo. Za vojne so bili

evakuirani in so grozno trpeli po Avstriji okoli. Sedaj oblasti lovijo Čiliga, pa ga ne dobe nikjer, ker je pobegnil najbrže zopet v Jugoslavijo, iz katere je bil izgnan zbog svojega komunističnega rovarjenja. Te ugotovitve resnice o dogodkih v južni Istri treba posebej poudariti, ker bodo Italijani evropski javnosti slikali Jugoslovane, nove italijanske državljane, za elemente, ki je državi skrajno nevaren.

Bivša nemška cesarica umrla. V Dornu na Holandskem je 11. tm. zjutraj umrla bivša nemška cesarica Viktorija Avgusta. Truplo prepeljejo v Potsdam, kjer bo par dni izpostavljen.

Industrijske vojne na Angleškem še ni konec. Pogajanja se še nadaljujejo med rudarji in lastniki rudnikov. Lloyd George se zavzema odločno za sporazum.

Arnavtske tolpe se glasno poročijo zopet zbirajo ob naši meji blizu Galičnika in Debra v nameri, da napadejo naše ozemlje.

Madžari se ne spametujejo. Iz Berna v Švici poročajo, da je madžarska vlada poslala švicarskemu zveznemu svetu obvestilo, da je razkralj Karl zakoniti madžarski kralj in da mu samo vsled zunanjih okoliščin ni mogoče vršiti vladarskih dolžnosti. Madžarska vlada prosi Zvezni svet, naj dovoli Karlu bivanje na švicarskih tleh. Iz Beograda pa poročajo, da je min. predsednik Pašič poslal na vse vlade male entente noto, v kateri predlaga, naj se zahtevajo od Madžarske garancije, da se habsburške neumnosti več ne ponove.

Ustavotvorna skupščina bo v svoji prihodnji seji namesto podpredsednika dr. Miletiča, ki je imenovan ministrom, izvolila drugega. V poštev pride poslanec Urek od Samostojne kmet. stranke.

Med Jugoslavijo in Francijo se namerava glasom poročil ustvariti vojaški sporazum.

Celjske novice.

Se več strankarstva v združeno-gospodarskem delu? Ni dovolj, da je naše združništvo že razorano po strankarskih vidikih. Sedaj naznanjajo tudi nar. socialisti, da si osnujejo svoje posojilnice in hranilnice, predvsem baje v Mariboru, Ptuj in Celju. Utemeljujejo to s tem, da baje »demokratski« denarni zavodi njihovim pristašem »odpovedujejo oziroma odrekaajo potrebne kredite«. Nam je vseeno, ali se ustanovi en denarni zavod, ki bo vegetiral in narodno-gospodarsko ne bo nič pomenil, več ali manj, kolikor pa poznano poslovanje pri naših denarnih zavodih, vemo, da se dela v njih izključno le iz stvarnih vidikov brez obzira na pripadnost klijenta k eni ali drugi stranki. Zato gornjo insinuacijo z vso odločnostjo zavračamo!

Stare taktike osebne boja se je pričelo posluževati klerikalno časopisje tudi v sedajnem volilnem boju. Napada nekatere naše trgovce in obrtnike, ki se držejo kandidirati na demokratski listi, ker baje inserirajo po klerikalnih listih, kakor je to pač tudi narobe navada. Mi za enkrat to samo registriramo, ker nam je način klerikalnega boja preostuden da bi ga zavračali. Gotovo pa je, da ne bomo molčali, če se bo ta načina boja nadaljeval. Komu bo bolj neljubo, nam ali peščici klerikalcev v Celju, naj sami premislijo.

»Kolo jugoslovenskih sester« v Celju priredi srbolhrvaški tečaj, s katerim prične v najkrajšem času, in desettedenski gospodinski tečaj, ki se bo vršil v času od 1. julija do 9. septembra. V ta namen vabi odbor »Kola« vse, ki se bočeje ene-ga ali obeh tečajev udeležiti, da se prijavijo v nedeljo, dne 17. tm. med 9. in 11. uro v mali dvorani Narodnega doma. Pri

tej priliki dobijo tudi vsa potrebna pojasnila. Morejo se prijaviti tudi nečlanice, oz. se lahko pri tej priliki včlanijo. Ker sta oba tečaja velevažnega izobraževalnega, vzgojnega in kulturnega pomena; odzovite se vse, ki simpatizirate z resnim narodnim delom!

Opozorjamo vnovič na koncert Zike v Nar. domu v ponedeljek. Vstopnice od danes naprej pri Goričar & Leskošku.

Občni zbor podr. »Jugoslov. matice« v Celju smo radi koncerta glasovitega kvarteta Zika premestili na nedeljo 17. tm. ob 10. uri popoldne. Zborovanje bode v veliki dvorani »Nar. doma«. — Podr. »Jugoslovanske matice« v Celju.

Tedenski izkaz kužnih bolezní v celjskem političnem okraju. V tednu od 28. maja do 3. aprila je nanovo obolelo v političnem okraju Celje 5 oseb za kozami in sicer: v občini Ljubno 1, Kalobje 3 in Sv. Lovrenc nad Pročinom 1 oseba. Vsega skupaj se je nahajalo v evidenci 113 za kozami bolnih. Umrlo je 6 oseb. Za legarjem je obolela 1 oseba v Novi cerkvi.

Odslovljena je iz šolske službe na javnih šolah naše kraljevine Eliza Proft, učiteljica na dekliški meščanski šoli v Celju. Dogodki ob priliki narodnega praznika, ki so odslovljenje povzročili, so iz našega lista že znani.

Seja mestnega sosveta celjskega se vrši v soboto 16. tm. ob 5. uri v mestni posvetovalnici.

Gozdni požar na Pečovniku minuli ponedeljek, ki se je vsled vetra naglo širil, ki je pa bil vključ temu v 2 urah udušen, je uničil velik del mladoseja na južni strani Pečovnika. Nastal je najbrž, ker imajo ljudje nesrečno navado, da spomladi — tudi v bližini gozdov — požigajo staro travo. Oblasti bodo morale to razvado s strogiimi kaznimi preprečiti.

O zunanosti hiš v Celju smo prejeli od prijatelja lepote dopis, v katerem izreka hvalo vsem onim hišnim posestnikom, ki imajo smisel za red in lepoto in so že pustili preobraziti zunanost svojih hiš, zakaj iz estetičnega ozira in iz ozira na tujski promet je to neprecenljivo važnost. Tembolj pa je grajati one, ki puste zidovje svojih hiš še vedno okrasapno, obupljeno in razdrto, da se zde kakor hiše pri napol kulturnih narodih. Celjskemu mestu po mnenju dopisnika Rakuschevo skladišče na Kralja Petra cesti gotovo ne dela časti. Tudi je po njegovem mnenju vprašljivo, ali so zgornji deli hiše res tako neobhodno potrebni za skladišče, da bi se ne dali uporabiti za stanovanja.

Obrtni vestnik.

Obrtniški sestanek v Celju se vrši v petek 15. tm. ob pol 8. uri zvečer v gostilni Fr. Puderžaja na Bregu.

10-urni delavnik v mali obrti. Ministrski svet je sklenil naredbo, ki izide v kratkem in ki bo za malo obrt določala 10-urni delavnik (mesto dozdaj 8-urnega).

Sokolstvo.

Vransko. Sokolski naraščaj priredi v soboto 16. tm. zvečer in v nedeljo 17. tm. ob 3. uri popoldne gledališko predstavo »Morje plaka« in »V delu je sreča«. Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Sokol v Rog. Slatini priredi v nedeljo, dne 17. tm. ob 15. (3.) uri pop. v gledališki dvorani zdravilišča veselico z raznovrstnim, bogatim vspešdom: Izvajanje pevskih točk novosestavljenega pevskega društva, veseloigra »V Ljubljano jo dajmo«, jugoslovanski cvetlični ples, živa slika Jugoslavije. Zvečer prosta zabava s plesom, pri kateri igra salonski orkester. K obilni udeležbi se vabijo vsa sosedna bratska društva in ceni občinstvo.

Dopisi

Trbovlje. V starosti 63 let je 11. tm. zjutraj umrl g. Ivan Kramer, oče bivšega ministra dr. Alberta Kramer, ena najuglednejših oseb čalega Posavja, poštenjak skozinsko, dober in plemenit značaj, priljubljen povsod, tudi pri političnih nasprotnikih, dasi vsikdar odločen naprednjak. Neumorno delaven je bil v društvenem življenju, zlasti v gasilnem društvu. Vseh družtev soustanovnik je bil pokojnik. Domačemu gasilnemu je načeloval nad 30 let. Bil je dolga leta podžupan trboveljske občine, član okrajnega zastopa, krajnega in okr. šolskega sveta itd. Zadnja leta je neprestano hiral. Bodi

kremenitemu značaju blag in trajen spomin!

Hrastnik. »Jugoslavija« prinaša odgovor na naš dopis glede »Društva poštenosti«, ki se glasi tako, kakor da pol Hrastnika pere in obenem poveličuje znanega (!) idealnega (!!) rodoljuba (!!!) g. Metoda Jenka. Glede Jenkovega filozofičnega razmišljanja o njegovi »Poštenosti« povemo, da ni le njegovih članov dolžnost, v vsakem slučaju »ravnati pošteno«, ampak da je to dolžnost vsakega človeka posebej, in da se obnaša večina naših občanov že od nekdaj tako, ne glede na Jenkovo bratovščino. Da bi postali verižniki in drugi lopovi z vpisom v tako društvo, kjer bi plačevali par kronic, poštenjaki — toga nema! Saj vemo, da tudi v društvu Marijinih devic n. pr. niso navadno vzori devištva, vemo, da pobaše celo tajnik »Orla« društveno blagajno itd., itd. — Tako društvo bi bilo le »pribežališče za sovražnike poštenja in morale ozir. za one, kojih vest je hudo obremenjena«, da se morejo pod firmo »Društva poštenosti« varneje skrivati — kar je pokazal že občni zbor tega društva, kjer je bila — kakor poroča »Naprejš« — ukradena doza za cigarete. Če bo vendar napravil g. Metod Jenko iz vseh onih Hrastničanov in Trbovcev, ki so nepoštenjaki in pijanci (priznamo, da jih je precej) poštene in trezne ljudi, mu obljubimo delati s polno paro za to, da postane on naš župan, naš državni poslanec in makari celo predsednik komunističnih sovjetov. — S tem je zadeva za nas končana — vredna itak ni bila, da se je sploh omenjala!

Rajhenburg. Redni občni zbor podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda« za Rajhenburg, Videm in okolico se vrši v soboto, dne 16. tm. ob 7. uri zvečer v posebni sobi restavracije Unšuld v Rajhenburgu z običajnim dnevnim redom. Narodna dolžnost vsakega zavednega Slovenca in vsake zavedne Slovenke je, podpirati velevažno »Družbo sv. Cirila in Metoda«. Prosimo, da se udeležite občnega zbora naše podružnice v najlepšem številu. Posebno se vabijo rudniški in železniški uradniki in orožništvo, ki se ni včlanjeno pri naši podružnici. — Odbor.

Rogaška Slatina. Zdraviliški najemniški prostori so bili razpisani, a nihče ne sme zvedeti, kdo so naši novi najemniki. Mai misli gospod Dolenc, da je to njegova zasebna zadeva in Slatina njegov hlev? Kolikor je slišati, vrgli ste strokovnjaka Rista, ker je Nemec. Prav. Čemu pa sprejemate gospo Bauer, židovsko Nemko? Ali sta Vam gospa Druškovič in gospod pl. Klemen premalo narodna? Ta dva sta bila narodna činitelja, kd se Vam, gospod Dolenc, niti sanjalo ni, da obstoja zdravilišče Rog. Slatina. Pojasnite nam, gospod Dolenc, po katerem principu se ravnate, ali po gospodarskem, narodnem ali za vraga katerem?

Volilno gibanje.

LJUBEZNIVOSTI KLERIKALNEGA ČASOPISJA.

»Straža«, znana klerikalna kloaka, piše v št. 37 med drugim na naslov našega učiteljstva sledeče:

»Liberalen učitelj, bivši nemškutar, katerega si kupuje Beograd z mesečnimi tisočaki, je bil in ostane pri ljudstvu politična ničla. Saj učitelj sam ponajveč zabavlja čez vero, ga ni v cerkev, zmerja duhovščino, širi pijanosti in nemorali udanega Sokola. . . . Ali ga ne bo pognal naš kmet preko devet plotov?«

In na naslov uradništva je zapisala sledečo srčkano zbirko kulture:

»Uradnik in žandar sta bila že od nekdaj med našim narodom ona dva elementa, ki si nista znala do danes pridobiti ljudskih simpatij, pač pa sovražstvo . . . i. t. d.

V tem tonu gre naprej na skoro polovici strani. Koliko hinavščine, laži in nesramnosti so zmožni ti duhovniški pisaci v uredništvih klerikalnih listov. Po njihovem okusu bi bil učitelj, ki bi bil predvsem mežnar in še je daleč za tem vzgojitelj bi bil uradnik, ki bi ljudi za lopovstva ne obsojal v kazni, ki bi ne iskal za državo dohodkov, ne delal postav itd. Takl uradniki in učitelji, ki bi pomagali delati nered in nemir v državi in tako isto razkrajati, bi bili po volji klerikalcem, ki rušijo državo.

Ne bomo se kregali s klerikalnim časopisjem. Čitrali pa smo gornje besede iz »Straže«, da si jih naša inteligenca za piše v album in pomoli klerikalcem po

nos, kadar jo bodo zopet milo vabili v svoj tabor, ter da na drugi strani klerikalne lopove ljudstvu pokaže v pravi luči.

Ljubljanski »Naprejš« je napadel krojaškega mojstra J. Bizjaka na najostudnejši način in ga hoče obrekovati, ker kandidira za obrtniško skupino pri demokratiški stranki. Je to dokaz, da jim tiči njegova kandidatura najbolj pri srcu, ker so se trudili socialisti, ga pridobiti, pa se jim ni posrečilo. Zato so morali vzeti najbolj zagrizene nasprotnike socialnega naziranja in zagrizene renegate na svojo kandidatsko listo. So to ljudje, kateri so prevzeli kandidatsko iz namena, da bi vpeljali v Celju nemške šole; trezne delavce so postavili v kandidatsko listo na mesta, kjer je njihova izvolitev nemogoča. Res interesantna stranka delavstva! Bojijo se, da se jim ne bo posrečilo napraviti iz občinskega odbora boljševiske republike po Ljenuovem vzoru, kakor so napravili z okrajno bolniško blagajno. Lažnivi poročevalec »Naprejš« pa naj le tako pridno naprej agitira za demokratiško listo, ker ravno na ta način bodo volilci spoznali, koga naj volijo.

Nasilnost je lastnost, katere se klerikalci ne morejo otresti. Duhovščina terorizira ljudi, ki nastopajo kot kandidati za obč. volitve na neklerikalnih listah, zlasti še obrtnike. Se jim pač še vedno zdi, da so pod Avstrijo, kjer so to uganjali pod zaščito države. Ker smo pa danes v svobodni Jugoslaviji, beležimo vse slučaje nasilnosti in marsikak blagoslovljenec se bo zaradi omejevanja volilne svobode še znašel pred sodiščem. Sornišljenike in prijatelje samo prosimo, da nam javijo vse take slučaje terorja duhovščine in nje priveske.

Z Dravskega polja. Vera je v nevarnosti! Ta klic se razlega po vseh klerikalnih trobilih, ki prekašajo, kar se tiče podlega obrekovanja in sumničenja, vse drugo, tudi najobskurnejše časopisje po vseh njihovih shodih. Ta klic se je mogočno razlegal dne 3. tm. tudi v šoli pri St. Janžu na Dr. p. in gromovnik je bil znani profesor na učiteljski v Mariboru g. Capuder. In zakaj je bila vera v nevarnosti? Radi »kanceljparagrafa«, ki je bil medtem, hvala Bogu, v Beogradu z veliko večino sprejet, in radi nove šolske postave, ki pa nudi, kar mora pripoznati vsak poštenjak, vse garancije za versko vzgojo. Je profesor učiteljskega, toraj šolnik, tega ne najde, oziroma najti neče. Govoril je mož obširno tudi o mastnih plačah učiteljstva, gotovo iz blagega namena, da koristi s tem šoli in odgojiteljem. Ali morda ne? Si-li mislite, gospod, s takim postopanjem pridobiti zaupanje svojih gojencev, vzbuditi v njih ljubezen do poklica in do stranke, ki ji služite? — Bodi Vam tu povedano, da so Vaše hujšakajoče besede zadele tu ob gluha ušesa in če pridete še kdaj sem zabavljati, zgodilo se Vam bo, kar ste na shodu obljubili poslancu g. Kirbišu, zleteli boste skozi okno na hlad. — Zelo stvarno in odločno je zavračal g. Kirbiš g. Capudra ter dokazal, da se je le ta v marsičem z resnično skregal, na drugi strani pa nerodno zavijal. Prav umestne so bile tudi besede g. Goloba, ki je povdarjal, da verske mlačnosti ni iskati drugod, nego pri mlačnosti mnogih katehetov in njih življenju, ki zlasti pri St. Janžu ni bilo posebno uzorno. Pomnite pa, gospodje konečno, da vam največ škoduje vaše slabo časopisje, ki ga odločno obsojajo tudi mnogi vaši pristaši. Gosp. Capudra še enkrat: Bodite v prihodnje previdnejši, če Vam je lastna koža draga!

Dnevna kronika.

»Riječki Glasnik« kot glasilo Jugoslovancov v Reki je pričel izhajati kot tednik v Zagrebu. Čim bo mogoče, se preseli v Reko. Celoletna naročnina znaša 100 K. Uprava je na Wilsonovem trgu št. 3.

Državna posredovalnica za delo, podružnica Maribor sporoča, da se je v letu od 1. januarja do 31. marca 1921 poslužilo zavoda 2933 strank, in sicer 1305 delodajalcev in 1628 delojemalcev. V teh 3 mesecih je bilo posredovanih 531 služb. Državna posredovalnica posreduje za vsakogar povsem brezplačno. Sedaj iščejo službe v velikem številu: Kovinarji vseh strok, mizarji, krojači, čevljarji, peki mesarji, strojniki, kurjači, trg. pomočniki, pisarn. moči in navadni delavci, nadalje ženske pisarn. moči, trg. sotrudnice, natakarice, služkinje in delavke.

Prepoved izvoza žita. Ministrstvo za notranje zadeve objavlja brzogovornim potom, da se je izvoz žita prepovedal izključno le radi sedaj trajajoče suše in bi predmetna prepoved ne izšla, ako bi padavina bila zadostna. Čim nastopi deževno vreme in se izgledi glede žetve izboljšajo, se bo omenjena prepoved takoj ukinila.

Umrli je dne 7. tm. po mučni in dolgotrajni bolezní Frane Matek, rezervni nadporočnik iz Gornjeagrade. Pogreb je bil dne 9. tm. na pokopališču pri Dev. Mariji v Polju. N. v m. p.

Zgradba mostu med Zemunom in Beogradom. Nek ameriški konsorcij se je ponudil naši vladi, da zgradi med Zemunom in Beogradom več mostov in uvede promet s tramvaji in omnibusi. Vsa dela bi izvel na svoje stroške, zahteva pa zato koncesijo na 50 let. Vlada se bo v kratkem posvetovala o tej ponudbi.

Povrnitev civilnih oblek. Vojaška intendantca za Slovenijo v likvidaciji opozarja, da je ukinjena izdaja civilnih oblek posameznikom. Obleke se bodo dostavljale potom občinskih uradov. Osebo dohajanje po obleko je torej popolnoma brezuspešno in se naj opusti.

Pomorsko poveljstvo se v smislu sklepa ministrskega sveta premesti iz Bakra v Split.

Enotno organizacijo jugoslovanskih živinozdravnikov so ustanovili na kongresu v Beogradu, ki se je vršil 9., 10. in 11. tm. in katerega se je udeležilo nad 100 živinozdravnikov, med njimi Fran Baš iz Mozirja in Maks Šribar iz Sevnice. Za predsednika združenja je izvoljen nar. poslanec Janko Rajar iz Krškega. V posebni resoluciji zahteva kongres ustanovitev veterinarske fakultete v Beogradu. Prihodnji kongres bo v Sarajevu.

Dva nova lista sta pričela te dni izhajati v Ljubljani. »Ponedeljek« izdaja g. Milan Plut. List hoče biti odločen branitelj narodnega in državnega edinstva ter bo z vso odločnostjo nastopal proti vsakemu poskusu slabljenja naše mlade države. — »Avtonomista«, ki ga izdaja bivši poverjenik za soc. skrb, soc. demokrat Albin Prepeluh, pa hoče očitno pomagati klerikalcem v njihovih separatističnih stremiljenjih. Že dejstvo, da klerikalni »Slovenec« list toplo priporoča, pove dovolj!

Obmejni promet na Štajerskem je v ceni 10 km ob meji ukinjen. Dovoljenje za premejni promet bodo dobivali le oni, ki prebivajo na meji in imajo del svojih posestev na drugi strani.

Avtomobilna zveza Maribor—Radogona ečz St. Lenart prične 18. aprila redno funkcionirati. V Maribor bo prihajal avto ob 8. uri zjutraj, odhajal bo ob 14. uri.

V Apaški kotlini so nemški učitelji končno vendarle odpuščeni. Bil je skrajni čas.

Za prvega škofa češkoslovaške narodne cerkve je izvoljen Matija Pavlik, župnik v Zborovciah.

Umrli je v Mariboru v nedeljo gospa Neža Tomanova, mati ravnatelja g. Cirila Tomana.

Dijaški kotichek.

PODRUŽNICA FER. SAVEZA V CELJU priredi prihodnjo nedeljo 17. tm. cvetlični dan.

»Ferijalni savez« (Dijaška počitniška zveza) nudi dijakom priliko, da potujejo po celi naši domovini. Člani si dajejo vzajemno prenočišče in hrano, država daje siromašnim znižano vožnjo. Potovanje organizacija nadzoruje, dijak ne sme potovati tje v en dan: on mora dati i računa o svojem potovanju; s tem si širi obzorje, spoznava svojo domovino in svoj narod. Savez namerava ustanoviti tudi ferijalne kolonije v raznih krajih (n. pr. na Bledu, Plitvičkih jezerih, Fruški gori itd.). Za svoje bolne člane hoče zgraditi v nekaterih zdraviliščih svoje paviljone, kjer bi dobili bolni dijaki vsaj čez počitnice zavetišče ter navodila, ki so jim za njihovo zdravje neobhodno potrebna. — Nadleje F. S. organizira izmenjavo dijakov za dobo počitnic, da n. pr. dve obitelji v Celju in Beogradu zamenjajo svoje sinove ali hčere čez počitnice. To so gotovo lepe in idealne naloge, ki zaslužijo vsestransko podporo.

Narodno gospodarstvo.

Bilančna seja Ljubljanske kreditne banke. Dne 7. tm. se je vršila pod predsedstvom dr. Ivana Tavčarja seja uprav-

Poštni ček.
rač. 10.598**Podružnica
Ljubljanske kreditne banke v Celju**Telefon
št. 75 in 76

Dolžniška glavica 50.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 45.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

264 50-9

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Trgovina z manu-
fakturnim blagom**J. KUDISZ,**Gaberje 16, nasproti vojašnice prestolonaslednika Aleksandra.
374 150-8Bogata zaloga vseh vrst ino-
zemskega manufakturnega
blaga po zelo nizkih cenah.**Sprejme**se pridno dekle, ki zna dobro ku-
hati. Naslov v upravi. 457**Kašla**se je suknja v soboto zvečer v Nar.
domu. Dobi se pri Albinu Planinc, mi-
zar, Gosposka ul., tik vojašnice. 1**Trg. sotrudnik**manufakturne in špecerijske stroke,
vešč slovenskega in nemškega jezika,
želi premeniti sedanje mesto. Cenjene
ponudbe na upravništvo. 5-3**LOKAL**za urarsko obrt na prometnem kraju
kakega mesta v Sloveniji se išče.
Ponudbe pod 3/82 na Anončni zavod
Drago Beseljak, Ljubljana. 444 2-2Stavbeno in galan-
terijsko kleparstvo
Ant. Jošta nasl.**Franjo Dolžan**

Celje, Kralja Petra cesta 8

se priporoča za izdelavo vsakovrstnih
stavbenih in galanterijskih del. Kritja
streh, zvonikov, popravila istih, na-
prava strelovodov itd. Izvršitev točna.
Cene zmorne. Za izvršena dela se jamči.

Sprejme se spretna plačilna 2-2

natakarica

za takojšnji nastop. Ponudbe na upravn.

Hišav Vitanju ob državni cesti, pripravna
za trgovino ali gostilno, se prod. —

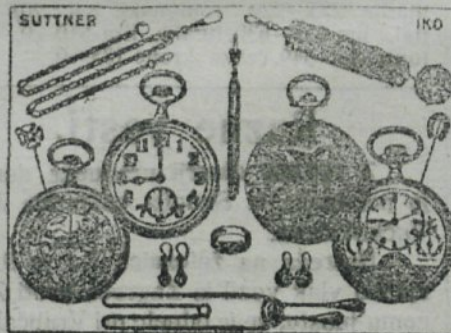
Naslov pove upravništvo. 2-2

CENE ZMERNE!**Manufakturna in modna
TRGOVINA
KAROL PAJK**

Celje, Kralja Petra c.

: se priporoča za :
mnogobrojen obisk.**!POSTREŽBA TOČNA!**IVO BARL
ROZA KLANČNIK
ZAROČENA

CELJE, DNE 10. APRILA 1921.

**Hočete dobro
in poceni kupiti?****Najzanesljivejša ura
je Suttner-jeva ura!**Nikelnasta, jeklena, srebrna ali zlata
ura, vsaka Vas bo zadovoljila! Tudi
veržice, prstane in uhanje, vsakovrstne
darove, in potrebščine, kakor: škarje,
nože, priprave za britje, šibčnjake,
diamante za rezanje stekla, doze za
smodke in cigarete, zapestnice i. t. d.
Vse dobro in poceni najdete v ceniku od
H. Suttner, Ljubljana št. 983.Posojilnica v Trbovljah naznanja vsem zadružnikom tužno
vest, da je preminul dne 11. tm. njen dolgoletni in marljivi član
načelnik, gospod**Ivan Kramer**

trgovec v Trbovljah.

Pogreb se vrši v sredo popoldan ob 4. uri.

Načelnik: Josip Moll.

Gasilska župa žalska naznanja tužno vest, da je preminul
njen neumorno delavni odbornik, tovariš**IVAN KRAMER**

načelnik prost. gas. društva v Trbovljah.

Ohranili mu bomo časten spomin.

Dr. Bergmann
t.č. župni predsednikFr. Pristovšek
t.č. župni poslovodjaPo dolgi mukepolni bolezni je umrl v 63. letu svoje starosti
naš ljubljani, predobri soprog, oče, ded, brat, stric in svak, gospod**Ivan Kramer**

bivši trgovec in član več javnih korporacij.

Pogreb predragega pokojnika se vrši v sredo dne 13. tm.
ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Trbovljah.

V Trbovljah, dne 11. aprila 1921.

Antonija Kramer, roj. Camer, soproga

Dr. Albert Kramer
minister na razpoloženjuMilko Kramer
ind. ravnatelj

sinova.

Anica Pučnikova, roj. Kramer
hčiFilomena Widra roj. Kramer
soproga ind. ravnatelja

sestra

Dr. Jopić Pučnik
odvetnik
zet

Anči Kramerjeva roj. Kalina

sinova

Inž. Adolf Widra
ind. ravnatelj, svak

Vnučad in ostali sorodniki.

451

Tvrdba**Frece & Plahuta,**

CELJE, Aleksandrova (kolodvorska) ulica

168 38-1

priporoča svojo veliko zalogo špecerijskega
in kolonijalnega blaga. Kava vseh vrst,
čokolada holandski kakao, čaj, riž,
olje itd., vse samo novodošlo blago po naj-
nižjih dnevnih cenah. P. n. gostilničarjem
nudi posebno ugodno trapistovski sir, fino
ogrsko salamo in kisel vodo. Oddaja
se tudi na knjižice proti mesečnemu odplačilu.